Fe. 53/1929

ÖSTERBYGDENS
14 DEC. 1929
VATTENDOMSTOL

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtekniska byrås arkiv

AB 2*1786

AB 2-1786

Förslag
till utdikning av mark tillhörande

Vändel:ö-Siljansdals torrläggningsföretag
i Österhaninge socken och Stockholms län.
Upprättat år 1928 av
Nils Lisberg
Statens Lantbruksingenjör.

Till denna akt höra 2 lösa ritningsblad.

Kostnadsfördelningslänga

Fastighet	Registernummer	Ägares namn
Vändelsö	3 311	G. Östman
"	3 262	G. A. Hedbrink
"	3 398	" "
"	3 397	Viktor Bockelman
"	3 171	Nils Bockelman
"	3 160	W. J. Strid
"	3 310	G. Wallin
"	3 161	W. J. Strid
"	3 201	E. Malin
"		Karl J. Strid
"	3 211	E. S. Johansson
"	3 212	O. V. Adamsson
		Summa

Sakkunnige	Ej sakkunnige	Värde före företaget kr.	öre	Värde efter företaget kr.	öre	Förbättringens värde kr.	öre	Deltagen i kostnaden med procent	Förgörningen med kr.	öre	För fårnättningen med kr.	öre
		402	50	525	-	122	50	4.47	132	26		
		227	50	350	-	122	50	4.47	132	26		
		360	50	630	-	269	50	9.84	291	15		
		175	-	280	-	105	-	3.83	113	32		
		644	-	945	-	301	-	10.99	325	17		
		1328	75	1650	-	321	25	11.72	346	77		
		378	-	420	-	42	-	1.53	45	27		
		2392	50	2825	-	432	50	15.78	466	90		
		94	50	105	-	10	50	0.38	11	24		
		1356	25	2243	75	887	50	32.39	958	36		
		112	-	140	-	28	-	1.02	30	18		
		352	-	450	-	98	-	3.58	105	92		
		7823	50	10.563	75	2.740	25	100.00	2958	80		

All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den båtnad, som rinner genom av dikningen uppkommande jordförbättring.

Luvsta den 13 juni 1928

Karen Kommunalnämnden

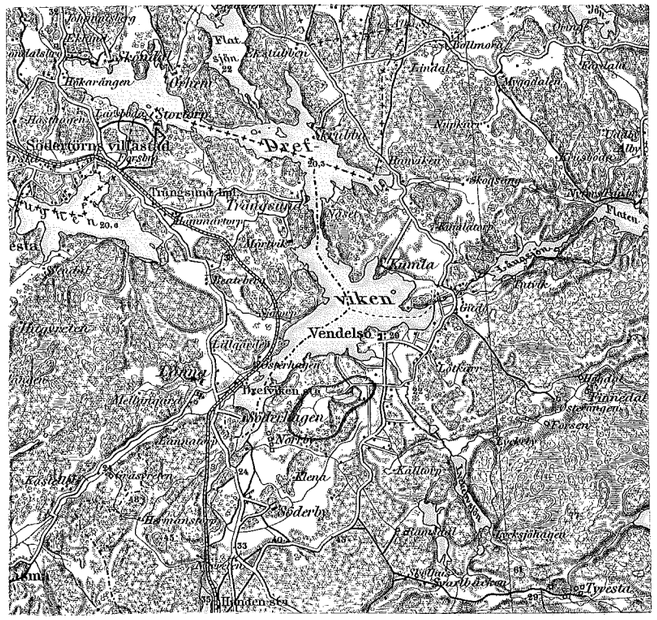

U t l å t a n d e.

Synemännens utlåtande rörande utdikning av mark tillhörande Vendelsö N:o 3, kvarteret Gladan, i Öster-Haninge socken och Stockholms län, avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen år 1928.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget omkring 1.0 km. syd-sydväst om Vendelsö huvudgård och omkring 1.5 km. öster om Drevvikens station å Järnvägen Stockholm-Nynäs. Å bifogade översiktskarta (bladet Stockholm N:o 75) har detsamma markerats med gul färg. Det utgöres av endast odlad jord och omfattar sammanlagt en areal av 3.79 hektar.

Nederbördsområde.

Avdikningsområdet tillhör Tyresåns Vattensystem samt enligt Kungl. Kungörelsen den 13 april 1922 med N:o 62 betecknade nederbördsområde.

Förordnande.

Genom Kungl. Maj:ts Befallningshavandes resolu-

tion av den 15 maj 1928 förordnades undertecknad att handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningssökandenas vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som dikning och bestämma att företaget jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skall benämnas Vendelsö-Siljansdals företag.

Hinder mot företaget.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält, och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikenas lägen.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. Som vattenskadad har all den mark betraktats, som innehar ett höjdläge lägre än 1,2 meter över nuvarande medelvattenytan vid närmaste punkt i avloppsdike dit vatten kan ledas, med tillägg för fall för längre från avloppet belägen mark. För områdets avdikning föreslås ett huvudavlopp å kartan betecknat med A-B och har detsamma jämväl markerats med tvenne jämnlöpande linier.

Vattenmängd, lutningsförhållanden m.m.

Nederbördsområdet har beräknats till 0.75 km^2.

Med hänsyn till att nederbördsområdets beskaffenhet har maximi nederbörden beräknats till 150 sekl. pr. km^2 och medelvattenmängden till 15 sekl. pr. km^2. Maximivattenmängden skulle sålunda bliva 0.11 m^3/sek. och medelvattenmängden 0.011 m^3/sek.

Följande dimensioner hava föreslagits:

Bottenlutning 0.5:1000.

Bottenbredd 0.3 meter.

Sidolutning 1:1.5.

Avloppets djup hava föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande såvitt möjligt fullständig torrläggning av sökandenas i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen är avloppets djup vid var och en av de längs detsamma nedslagna

avvägningspålarna angivna, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinien vid ett flertal ställen angivits. Avloppets dimensioner å olika platser av detsamma framgår i övrigt av de upprättade sektionerna, samt av grävningstabellen.

Arbetets utförande.

Företaget skall om intressenterna vilja fullborda detsamma, utföras i full överenskommelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningen och skall vara påbörjat senast den 1 juni 1929 samt vara fullbordat senast innan den 1 oktober samma år. Har företaget icke bragts till slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol förenämnda tids utgång anstånd erhållas med företagets fullbordande på högst tio år.

Företagets utförande medför flyttning av 4 st. elektriska Kraftledningsstolpar tillhörande Vendelsö elektriska distributionsförening U.p.a. Kostnaderna för dessa stolpars flyttning har medräknats i kostnadsförslaget.

Då ingen delägare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för handhavandet av med företaget förenade angelägenheter utses styrelse vilken enligt beslut skall bestå av 3 ledamöter och en suppleant.

Val av styrelse skall anmälas till Konungens Befallningshavande. Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till Konungens Befallningshavande. Jämlikt 3 kap. 21 § vattenlagen är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Konungens Befallningshavande må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Å sträckan 8+14-6 kommer avloppet att upptagas intill enskild väg, varför utvidgning av nuvarande avlopp skall ske åt den från vägen vända sidan. Å vägen får några jordmassor ej uppläggas utan skola desamma uppläggas på avloppets södra sida.

Dikesjorden.

Den ur avloppet upptagna jordmassan skall såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar med ovan angiven inskränkning uppläggas vid sidan av avloppet men får ej läggas närmare de nya avloppets kanter än 1 meter och skola jordvallarne på lämpliga ställen dock minst på var femtionde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Broar.

Företagets utförande medför ombyggnad av 2 st. Ägovägsbroar.

Ägovägsbroarne skola ombyggas på torrläggningsföretagets bekostnad på sätt särskild förslagsritning utvisar.

Vid påle 10 korsar avloppet enskild väg. Bron för denna väg skall ej röras eller förhållandena för densamma försämras, varför någon ombyggnad eller förstärkning av densamma ej erfordras.

Det arbete som erfordras för vägarnas i ordningställande efter det avlopp vunnits, skall verkställasoch bekostas efter samma grunder, som gälla för avloppets upptagande.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finns en fixpunkt i form av kors inhuggen i berg. Dess läge i plan samt dess höjd över antaget horisontalplan äro å såväl plan som profilritningen angivna. Den skall noga bevaras och får ej döljas av jord eller annat. Borttages eller fördärvas densamma uppsåtligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i vattenlagen 13 kap. 14 §.

Avsyning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande Statens Lantbruksingeniör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

Det här föreslagna avloppet skall första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt därefter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam och växtbildningar och skall detta

arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år, rensning sålunda skall företagas, Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som här nedan angives för kostnadernas fördelning för avloppets första upptagande. Vid rensning skall iaktagas, att bottenlinien erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Dämning, anläggning av vattningsplats.m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppet eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas, och skall, därest skada uppstår genom delägares påtagliga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas. Rättas ej sådant förhållande skyndsamt sedan den försumlige varder därom anmodad, må den, som lider men av försummelsen, jämlikt vattenlagen 13 kap. 16 § kalla två ojäviga män att hålla besiktning och äger sedan bristen blivit av dem vitsordad, att på den försumliges bekostnad verkställa arbetet.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvattenytan i avloppet, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full torrläggningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avlopp tillagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning lämpligen kunnat träffas, har ägogradering varit nödvändig och har densamma verkställts efter följande grunder.

Genom grävning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur upptaxerats pr. hektar, och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer, införda i kolumn 13 av värderingslängden. För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än 1,2 meter över en höjd belägen i jämnhöjd med blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,2 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrläggningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt

torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrläggningsgraden o d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0. För sådan jord, som först efter upptagande av ytterligare avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre avstånd från avloppet, vinner nytta av den i detta företag föreslagna dikningen har reducering av blivande värdet pr. har verkställts.

För beräknande av nuvarande värdet har den regeln följts, att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick värdelös, och sålunda komma genom fullständig torrläggning att förbättras till ur torrläggningssynpunkt förstgradig mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring, detta under förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försumpande vattenytan i avloppet, samt erhållits genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdens kolumn 11.

Skillnaden mellan det blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängden kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. har.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ägofigur med hänsyn till dess ytinnehåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget, omfattar en areal av sammanlagt 3. 79 hektar.

Dess blivande värde utgör	10.563,75
" nuvarande " "	7,823,50

Förbättringsvärde sålunda 2.740,25 kronor

Vattendomstolsavgift.

Då förbättringsvärdet ej uppgår till högre belopp än 2.740,25 kronor behöver någon vattendomstols-avgift ej erläggas för detta företag.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för avloppets utvidgning föreskriva synemännen att sådan skall utgå varför särskild jordersättningslängd upprättats. Denna ersättning är beräknad till kronor 377,50

Beträffande ersättning för mark som åtgår för jordupplag föreskriva synemännen att sådan skall utgå och skall ersättning beräknas efter ett värde av 60 öre pr. kvm. jord, som tages i anspråk. Krav på ersättning skall skriftligen göras hos styrelsens ordförande senast inom ett år efter sedan företaget blivit avsynat och godkänt samt innan vallarna bortförts i annat fall varder rätt till ersättning försutten. Av beloppet utbetalas en fjärdedel, kronor 481,20 så snart arbetet utförts å respektive fastigheter återstående del sedan vallarna bortförts, vilket dock skall vara verkställt inom 7 år efter sedan företaget blivit avsynat och godkänt, i annat fall varder rätt till denna ersättning försutten.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarne eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete, äger han därefter åter fritt disponera över den jord, som varit täckt av jordvallarne.

Ersättningar för skada m.m.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydenhet, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande, var-

för här endast hänvisas till nämnda handlingar. Företaget har betraktats som en avdelning och har i tabellen angivits huruvida delägare är sökande till företaget eller ej.

All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den båtnad som vinnes genom av dikningen uppkommande jordförbättring. Delägare som ej sökt företaget eller förenat sig med sökanden om företaget är ej skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet å den båtnad, hans mark därigenom beredes. Då någon framställning att få erlägga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförts har någon sådan fördelning ej heller verkställts.

Synekostnaderna skola förskjutas av sökandena och skola för dessa kostnaders slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol adr. Stockholm. För talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras, kommer i enlighet med 10 kap. 76 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad för så vitt icke inom den i föregående moment stadgade tiden någon intressent inlämnat sina till vattendomstolen ställda besvär.

Vändelsö den 13 juli 1928

Statens Lantbruksingenjör.

J. W. Johansson

Biträdande gode män.

Att besvär icke blivit inom den i